

Výročná správa ZPMP v SR
2007

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR

**Výročná správa ZPMP v SR
za rok 2007**

**Švabinského 7, 851 01 Bratislava, tel./fax: 02/63814987, 68
zpmpvsr@zpmpvsr.sk, www.zpmpvsr.sk**

Obsah

Správa o činnosti ZPMP v SR za rok 2007.....	4
Poskytovanie sociálnej pomoci.....	5
Sociálne poradenstvo.....	5
Sociálne služby.....	7
Vykonávanie sociálnej prevencie.....	8
Obhajoba práv a záujmov a sebaobhajovanie.....	10
Vzdelávanie - rozvoj ľudských zdrojov.....	13
Partnerská spolupráca.....	14
Dobrovoľníctvo.....	15
Zahraničné vzťahy.....	16
Spolupráca.....	17
Správa o hospodárení ZPMP v SR za rok 2007.....	18
Správa revíznej komisie ZPMP v SR za rok 2007.....	22

Správa o činnosti Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike (ZPMP v SR) za rok 2007

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike je dobrovoľná nezisková organizácia, ktorá má takmer 10.000 členov združených v 60 organizáciách ZPMP s právnou subjektivitou. Členovia sú ľudia s mentálnym postihnutím, ich rodičia, príbuzní, priatelia, známi, odborníci a sympatizanti.

Hlavným poslaním združenia je **všeobecná podpora činností a opatrení, zameraných na pomoc deťom, mládeži a dospelým ľuďom s mentálnym postihnutím a ich rodinám** bez ohľadu na to, či postihnutí, ich rodičia alebo opatrovníci sú členmi združenia.

ZPMP v SR je členom *Inclusion International, Inclusion Europe, European Coalition for Community Living, Národnej rady pre občanov so zdravotným postihnutím (NROZP v SR), Slovenskej humanitnej rady (SHR), Asociácie organizácií občanov so zdravotným postihnutím v SR (AOZPO v SR).*

Priority ZPMP v SR:

- **Eudské práva pre ľudí s mentálnym postihnutím, nediskriminácia** vo všetkých oblastiach života. Chceme, aby aj v živote ľudí s mentálnym postihnutím boli samozrejmosťou základné ľudské práva: aby mohli pracovať, vzdelávať sa, oddychovať, mať rodinný život a priateľov, aby boli akceptovaní takí, akí sú.
- **Obhajoba práv a záujmov** ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín.
- **Integrácia**, začlenenie do spoločnosti, sociálna inklúzia.

Aktivity smerujúce k napĺňaniu cieľov:

- **Vykonávanie prevencie a poskytovanie sociálneho poradenstva a podpory** pre rodičov a občanov s mentálnym postihnutím.
- **Presadzovanie práv a záujmov** ľudí s mentálnym postihnutím voči štátnej politike a legislatíve prostredníctvom predkladania legislatívnych návrhov a pripomienok štátnym orgánom zamerané na zlepšenie starostlivosti o znevýhodnené skupiny občanov, boj proti diskriminácii.
- Organizovanie **rekondično-rehabilitačných pobytov** pre občanov s mentálnym postihnutím. Každoročné usporadúvanie celoslovenskej súťaže výstavy prác ľudí s mentálnym postihnutím – **Výtvarný salón ZPMP a Dňa krivých zrkadiel**, zameraného na ovplyvňovanie postojov verejnosti

a boj s predsudkami.

- **Rozvoj publikačnej činnosti** prostredníctvom vlastného časopisu *Informácie* a časopisu sebaobhajcov *To sme my*. Vydávanie propagačných letákov, odborných manuálov a pohľadníc.
- **Iniciovanie zriaďovania modelových chránených pracovísk, chránených dielní, podporovaného a chráneného bývania, denných stacionárov** a podobných zariadení a služieb pre ľudí s mentálnym postihnutím.

Organizačná štruktúra ZPMP v SR:

Najvyšším orgánom ZPMP v SR je **Valné zhromaždenie**.

Výkonný orgán je **Predsedníctvo ZPMP v SR:**

Mgr. Ladislav Krajčovič, predseda, rodič, *JUDr. Zuzana Stavrovská*, podpredsedníčka, *Mgr. Ľubica Vyberalová*, podpredsedníčka, členovia: *PhDr. Alena Repiščáková*, rodič, *PhDr. Eva Števková*, *Mgr. Stefi Nováková*, rodič, *PhDr. Terézia Semaňáková*, *Mgr. Agi Zelená*, rodič, *Dušan Novák*, sebaobhajca.

Nezávislý kontrolný orgán je **Revízná komisia:**

Ing. Daniela Kočišová, predsedníčka, členky: *Viktória Nawalanyová*, *Milena Wagnerová*

Výkonný aparát pre organizačnú, poradenskú, administratívnu, hospodársku, finančnú a projektovú činnosť je **Republiková centrála:**

Zamestnanci v roku 2007:

Mgr. Iveta Mišová, riaditeľka, štatutárny zástupca, *Mgr. Silvia Kubánková*, *Mgr. Jana Brnová*, *RNDr. Júlia Roháčková*, *Mgr. Zuzana Mišová*, *Bc. Lenka Kačaliaková*, *Gabriela Ryšánková*, *Silvia Majdlenová*, *Mgr. Mária Fečíková* (čiasťočný úväzok).

Externí spolupracovníci v roku 2007:

JUDr. Zuzana Stavrovská, *Mgr. Adriena Pekárová*, *Ing. Ján Fukas*, *Mgr. Marián Horanič*, *Mgr. Stefi Nováková*, *Kristína Lončeková*, *Mgr. Magda Papánková*, *Katarína Karolová*, *Mária Jancová*, *RNDr. Mária Šimková*, *PhDr. Soňa Holúbková*, *Miroslava Vávrová*, *Jiří Ambrozek*, *Agnesa Perscheová*, *Andrea Šikulová*, *Mgr. Martina Jarolíňová*, *Zuzana Laktišová*, *PhDr. Alena Repiščáková*, *Helena Koprďová*, *Agnesa Perscheová*, *Jiří Ambrozek*, *Jana Muránska*, *Mgr. Zuzana Mravíková*, *Mgr. Halína Trubínyiová*, *Jana Imrišková*.

Poskytovanie sociálnej pomoci .....

Občania s mentálnym postihnutím patria medzi najstigmatizovanejšie a najzraniteľnejšie skupiny spoločnosti, potrebujú pomoc a podporu vo všetkých oblastiach života.

Diskriminácia občanov s mentálnym postihnutím je dlhodobo historicky tolerovaná spoločnosťou aj právom. Z pohľadu ZPMP v SR je nevyhnutné neustále **posúvať chápanie mentálneho postihnutia z roviny humanity a charity do roviny obhajoby ľudských a občianskych práv, práva na plnú účasť v živote spoločnosti a práva na sebaurčenie.**

Občania s mentálnym postihnutím potrebujú ochranu pred diskrimináciou v oblasti zamestnávania, prístupu k informáciám, službám, zdravotnej starostlivosti a iných, nakoľko im hrozí sociálne vylúčenie.

Rozdiely v mentálnej úrovni občanov s mentálnym postihnutím sú veľké. Mnohí ľudia s ľahkým stupňom postihnutia dokončia školu, vyučia sa učebnému odboru a nezriedka si založia vlastnú rodinu. Na druhej strane sú ľudia s hlbokým mentálnym postihnutím, ktorí sú prakticky vo všetkých svojich potrebách odkázaní na cudziu pomoc. Medzi týmito dvomi krajnými skupinami leží celá rada variant, v ktorých každý jednotlivý človek je v niečom odlišný, čo vyžaduje individuálny prístup zo strany odborníkov. **Všetci bez rozdielu majú právo, aby sa s nimi zaobchádzalo ako s riadnymi občanmi a aby mali prospech z kvality života umožňujúcej osobný a sociálny rast.**

Ani v roku 2007 verejne prístupné informácie

Sociálne poradenstvo .....

Cieľ poskytovania sociálneho poradenstva (individuálnou aj skupinovú formou):

Poskytovanie sociálnej pomoci a podpory ľuďom s mentálnym postihnutím a tiež ich rodinám pri zvyšovaní kvality ich života, sociálnej integrácii a začlenení sa do primeraných spoločenských podmienok a pri presadzovaní ich práv a záujmov.

V súlade so zákonom č. 195/1998 Z.z. v znení

neboli vydávané v ľahko-čitateľnom jazyku, aby boli prístupné aj občanom s mentálnym postihnutím. Bez prístupu k základným informáciám sú de facto vylúčení z účasti na živote spoločnosti.

Rodiny osôb s mentálnym postihnutím majú skúsenosti so sociálnym vylúčením a diskrimináciou. Často majú **výnimočné náklady kvôli zdravotnému postihnutiu člena rodiny a musia sa vyrovnávať s neadekvátnou starostlivosťou a podporným systémom.**

Rodiny sú najdôležitejším miestom v živote každého človeka a ovplyvňujú jeho fungovanie po celý zvyšok života. Funkčnosť rodiny ovplyvňujú aj mnohé vonkajšie vplyvy. Významným faktorom sú postoje verejnosti. S reakciou spoločenského okolia majú rodiny s členom s mentálnym postihnutím viac negatívnych než pozitívnych skúseností.

Cieľom poskytovania sociálnej pomoci občanom s mentálnym a kombinovaným postihnutím a ich rodinám prostredníctvom vykonávania prevencie a riešenia ich sociálnej núdze poskytovaním sociálneho poradenstva a poskytovaním sociálnych služieb bolo:

- *pomôcť pri integrácii a inklúzii (začlenení) do spoločnosti,*
- *podporiť nezávislejší život a samostatnú sociálnu existenciu,*
- *podporiť zachovanie a stabilizáciu prirodzeného rodinného prostredia,*
- *rozvíjať potenciál a osobnosť občanov s mentálnym postihnutím s cieľom pozitívnej integrácie a participácie na živote rodiny i sociálneho prostredia a spoločnosti,*
- *zlepšiť kvalitu života,*
- *pomôcť pri odstraňovaní sociálnych bariér,*
- *zabezpečiť ochranu práv a záujmov a nediskrimináciu vo všetkých oblastiach života.*

neskorších predpisov sme poskytovali sociálne poradenstvo pre rodiny s mentálne a kombinovane postihnutým členom:

- **Individuálne poradenstvo:** osobne, písomne, telefonicky, prostredníctvom internetu a prostredníctvom časopisu Informácie.
- **Skupinové poradenstvo:** pre dospelých občanov s mentálnym postihnutím, ich rodiny a členov miestnych ZPMP.

Obsah poskytovania sociálneho poradenstva:

- Zisťovanie rozsahu a charakteru sociálnej núdze občanov s mentálnym a kombinovaným postihnutím a ich rodín (klientov).
- Poskytovanie všeobecného poradenstva: poskytovanie základnej úrovne poradenstva, potrebného na orientáciu klientov vo svojej sociálnej a hmotnej situácii a vo svojich sociálnych právach a povinnostiach.
- Poskytovanie kontaktu na inštitúcie, ktoré participujú na riešení problémov občanov s mentálnym postihnutím
- Pomoc pri riešení sociálnych problémov a mobilizácia ich možností a schopností tieto problémy riešiť, prípadne im predchádzať.
- Usmereňovanie klientov s mentálnym postihnutím pri voľbe a uplatňovaní foriem sociálnej pomoci.
- Poskytovanie sociálneho poradenstva prostredníctvom Internetovej poradne.
- Poskytovanie špecifického poradenstva súvisiaceho s problematikou mentálneho postihnutia.
- Rozvoj sociálnych schopností a zručností, hodnôt, postojov a osobných kvalít klientov, t.j. zvyšovanie kvality života občanov s mentálnym postihnutím.

Sociálne poradenstvo formou individuálnych konzultácií v zmysle zákona o sociálnej pomoci bolo zamerané najmä na riešenie sociálnej núdze občanov s mentálnym postihnutím a ich rodín, na usmernenie pri voľbe a pri uplatňovaní foriem sociálnej pomoci, poskytnutie informácií zo zákona o sociálnej pomoci, o sociálnom poistení, z občianskeho práva, zo zákona o rovnakom zaobchádzaní, zo zákona o zamestnanosti.

Medzi najžiadanejšie oblasti v rámci poradenstva patrili informácie o poskytovaní sociálnych služieb, najmä inovatívnych – riešenie otázok bývania – podporované a chránené bývanie, poskytovanie služieb v denných zariadeniach, riešenie situácie v oblasti zamestnávania – najmä týkajúce sa chránených dielní, poskytovanie kompenzácií sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a riešenie problémov pri porušovaní ľudských práv.

Skupinové poradenstvo sme poskytli pre dospelých občanov s mentálnym postihnutím, pre rodičov a pre zmiešané skupiny. Pri práci sme používali metódy skupinovej sociálnej práce. Realizovali sme stretnutia rovesníckych skupín a sociálno adaptačné tréningy.

U občanov s mentálnym postihnutím sme sa venovali témam: rozhodovanie, emócie, sebavedomie, komunikácia, asertivita, medziľudské vzťahy, vzťahy medzi mužmi a ženami, ja a skupina, naša skupina, práca, bývanie, voľný čas.

Veľkú pozornosť sme venovali sebaopoznávaniu a identifikácii svojich silných a slabých stránok, ako aj potrieb a preferencií, čo bolo nevyhnutné pre definovanie vlastných osobných cieľov. Na základe stanovenia jednotlivých osobných cieľov sme s klientmi určili kľúčové oblasti, ktorým je potrebné venovať väčšiu pozornosť v poradenskom procese. Je to najmä rozvoj kľúčových kompetencií zameraných najmä na zlepšenie komunikačných a sociálnych zručností, presadzovanie sa v skupine, budovanie pozitívneho sebaobrazu, rozvoj sebadôvery a dôvery v skupine a v neposlednom rade rozvoj sebaregulácie. Poskytli sme informácie o právach, zákonoch a povinnostiach, o sociálnych službách, dávkach štátnej sociálnej podpory, dôchodkovom zabezpečení, o možnostiach využitia voľného času, rozmanitých formách správania, ktoré si nevedia spontánne, nápodobou osvojiť, o intímnych sférach života, o dôležitých predpisoch a opatreniach, dotýkajúcich sa ich každodenného života.

Štýl, ktorý sme zvolili pre občanov s mentálnym postihnutím, bol **ľahko - zrozumiteľný**.

Skupinové poradenstvo pre rodičov, odborníkov a členov združenia sme realizovali na podľa požiadaviek na témy chránené bývanie, sebaobhajovanie, proces osamostatňovania ľudí s mentálnym postihnutím, dôležitosť osobného vzhladu pre ľudí s mentálnym postihnutím, aktívne počúvanie, efektívna komunikácia, boj s predsudkami.

Sociálne poradenstvo v Bratislavskom samosprávnom kraji (BSK) sme poskytli v roku 2007 pre **210 občanov**.

Poskytovanie sociálneho poradenstva bolo finančne podporené Bratislavským samosprávnym krajom a z príspevkov 2% dani z príjmov FO a PO.

Sociálne služby .....

Poskytovanie sociálnej služby v zariadení chráneného bývania

Chránené a podporované bývanie je jedna z možností, ako ľuďom s mentálnym postihnutím umožniť žiť bežným spôsobom života ako ostatní vrstovníci. Potreby človeka s mentálnym postihnutím možno najlepšie naplniť v jeho prirodzenom prostredí, v rodine, v mieste, kde vyrastal a kde má svoje zázemie. Chránené bývanie tvorí výbornú alternatívu k ústavnej starostlivosti, kde je neraz mnoho ľudí na jednom mieste, v jednej inštitúcii, klienti strácajú svoje pôvodné sociálne väzby a väčšinou sa stávajú pasívnymi a celkom závislými od poskytovaných služieb. Každý človek túži po mieste, ktoré môže nazvať svojím domovom, kde sa cíti bezpečne a kde je slobodný.

Ciele služby:

- Zabezpečenie bývania v byte I. kategórie na Hanulovej ul. č. 3 v Bratislave - Dúbravke pre 3 klientov s mentálnym postihnutím.
- Zabezpečenie dohľadu (sledovanie činnosti a správania) klientom.

Vzhľadom k špecifikosti mentálneho postihnutia a skúseností so spolupráce s inými Európskymi krajinami, ktoré poskytujú služby v rôznych typoch chráneného bývania **poskytovalo ZPMP v SR klientom ďalšie služby** a to najmä:

- Podpora sebarealizácie a všestranného rozvoj životných zručností klientov: spracovanie, aktualizácia a napĺňanie plánov osobného rozvoja klientov.
- Plánovanie, zabezpečovanie a koordinácia voľnočasových aktivít klientov zameraná na uspokojovanie potrieb a rozvoj záujmov): pomoc pri výbere, sprievod na akcie, vybavovanie dovolenky.
- Zabezpečenie rozvoja rodinných vzťahov: osobný a telefonický kontakt s rodinou a príbuznými klientov, pravidelné stretnutia.
- Zmierňovanie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia: manažment osobnej asistencie klientom, sprievod pomoc pri vybavovaní úradných záležitostí, zdravotnej starostlivosti, pomoc pri nakupovaní a hospodárení s peniazmi, zabezpečenie komunikácie so zamestnávateľmi klientov.
- Poskytovanie sociálneho, právneho a špeciálnopedagogického poradenstva.

Klientom boli vypracované **programy osobného rozvoja**, na základe ktorých asistenti pracovali na osobnostnom raste klientov a na ich zlepšovaní schopností a zručností. Počas dňa boli klienti v zamestnaní alebo v ZSS. Dohľad bol poskytovaný podľa potreby v popoludňajších, nočných a ranných hodinách, prípadne v čase osobného voľna. V čase, keď boli klienti mimo zariadenia, využívali služby osobnej asistencie.

Pravidelné činnosti spojené s chráneným bývaním boli: mesačné vystavovanie vyúčtovania pre klientov, nakoľko klienti sa dohodli aj na spoločnom stravovaní, mesačne rozúčtovanie stravného, týždenne vypracovanie rozpisu služieb asistentov CHB, pomoc klientom s manažmentom osobnej asistencie, priebežné zabezpečovanie komunikácie medzi zariadením CHB a zamestnávateľom a zariadeniami, ktoré klienti navštevovali počas dňa, priebežné nakupovanie a hospodárenie s peniazmi na stravu prostredníctvom pokladne klientov, pomoc s prípravou večere a raňajok podľa potreby, vypracovávanie čiastkových úloh podľa plánov osobného rozvoja, mesačné stretnutia s asistentmi, stretnutia s príbuznými podľa potreby, poradenstvo a supervízia asistentom – podľa potreby, ekonomické a účtovnícke práce, komunikácia s MČ Bratislava Dúbravka – so sociálnym oddelením, podľa potreby, komunikácia s dodávateľmi služieb podľa potreby (voda, elektrina, nájomné, plyn, telefón a pod.) podľa potreby, komunikácia s Bratislavským samosprávnym krajom – oddelením sociálnych služieb podľa potreby.

V marci 2007 sme zorganizovali **Deň otvorených dverí** pre verejnosť, ktorý sa stretol s pozitívnym ohlasom.

Financovanie sociálnych služieb bolo podporené príspevkom z Bratislavského samosprávneho kraja.

Základným cieľom bolo **predchádzanie a zabraňovanie vzniku, prehĺbovaniu alebo opakovaniu porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu občanov s mentálnym postihnutím.**

Vykonávanie sociálnej prevencie .....

Rekondično - integračné pobyty

Hlavným cieľom bola integrácia ľudí s mentálnym postihnutím, rozvíjanie ich osobnosti, šírenie osvety, nácvik rehabilitačných a relaxačných techník, podpora ľudí s mentálnym postihnutím v príprave na samostatný život, sprostredkovanie aktívneho využitia voľného času, rozvoj komunikačných schopností, schopnosti rozhodovať sa, asertivity a aktívneho sebaobhajovania. Ľudia s mentálnym postihnutím a dobrovoľníci – asistenti bez postihnutia cez zážitok vzájomne spoznávali samých seba, svoje potreby, túžby a zároveň svojich rovesníkov.

Pobyt Hotel Biela Medvedica, Bystrá, 8. – 14. 7. 2007, vedúca pobytu: PhDr. Soňa Holúbková

Dvadsať mladých ľudí z celého Slovenska sa stretlo s dvadsiatimi dobrovoľníkmi zo Žiliny, aby spoločne pripravili aj zrealizovali program na jeden týždeň. Spoznávať sa začali rozhovormi vo dvojiciach a vytvorili si navzájom portréty, ktoré vystavili v galérii pod brezou. Hrali futbal, pexeso, absolvovali poznávacie prechádzky. Prvý večer strávili čítaním dotazníkov, kladením otázok a hrou na rôzne hudobné nástroje. Prechádzky poznávania okolia pokračovali celý týždeň, večer bývali spoločenské stretnutia spojené s muzikoterapiou, diskotéky.

Venovali sa športu, nechýbala ranná rozcvička, olympiádas netradičnými disciplínami – beh so zviazanými nohami, skok znožmo, preťahovanie lanom.... Robili sa túry do okolia, návšteva jaskyne, nočná hra. Všetci sa veľa naučili, spoznali lepšie seba i druhých, oddýchli si od domácich stereotypov a možno si uvedomili, čo doma majú. Bol to intenzívne strávený čas, keď si rodičia mohli oddýchnuť a nabráť nové sily a ich deti – mladí ľudia si v tom čase mohli rozšíriť obzor v spoločnosti nových ľudí, nových tém a snáď aj nových nádejí.

Pobyt Hotel Lesák, Tajov, 18. – 24. 7. 2007, vedúca pobytu: RNDr. Mária Šimková

Pobytu sa zúčastnilo 21 sebaobhajcov – dospelých ľudí s mentálnym postihnutím a 17 asistentov – dobrovoľníkov (1 vedúci pobytu).

Pobyt bol zameraný na tréning komunikácie, sociálnych zručností, manuálnych zručností, prezentácie na verejnosti, manažovanie vlastného života, vzájomnej spolupráce. Pre asistentov – dobrovoľníkov bol príležitosťou pre praktické

vzdelávanie sa v komunikácii s ľuďmi s mentálnym postihnutím.

Z najzaujímavejších aktivít: výlet do dedinky Tajov, návšteva rodného domu J.G.Tajovského, výlet do Banskej Bystrice, návšteva prírodovedného múzea, múzea SNP a historického centra, kúpanie na termálnom kúpalisku Kováčova, výlet do osady Králiky, jazdenie na koni. Aktivity priamo v areáli: každodenná rozcvička, športová olympiáda, superstar, miss a misák Tajova, maľovanie tričiek, výroba náramkov, kreslenie na betón, hľadanie pokladu, spoločenské večery s moderovaním, diskotéky, karneval v maskách, táborák a mnoho ďalších drobných aktivít. Všetci účastníci pobytu mali možnosť využiť vírivú vaňu a masážne kreslo.

Pobyt sebaobhajcov a asistentov – dobrovoľníkov splnil svoj účel a cieľ. Všetci účastníci sa cítili veľmi dobre. Počas celého pobytu sa nevyskytli žiadne problémy.

Pobyt Hotel Biela Medvedica, Bystrá, 19. – 25. 8. 2007, vedúca pobytu: Mgr. Zuzana Mišová

Na pobyte sa stretlo 42 účastníkov, polovicu tvorili ľudia s mentálnym postihnutím – sebaobhajcovia a polovicu asistenti – dobrovoľníci. Podpora bola organizovaná formou vytvorených dvojíc sebaobhajca – asistent. Každý večer sa konalo stretnutie asistentov, kde si dobrovoľníci mohli navzájom vymeniť užitočné informácie týkajúce sa sebaobhajcov, ako aj programu, prípadne problémov, ktoré počas dňa vyvstali.

Prvé aktivity boli zamerané na zoznamovanie, večer patril zoznamovacej diskotéke. Nasledoval poznávací výlet do okolia, návšteva jaskyne, športové hry, vodné športy a rekreačné plávanie v bazéne, výtvarné aktivity, ale aj vedomostná súťaž a spevácka súťaž Superstar.

Svoje zručnosti si vyskúšali pri maľovaní tričiek. Aktivita sa stretla s veľkým úspechom a nové tričká mnohí predviedli na poobedňajších olympijských hrách a večernej Miss a Mister Bystrej. Taktiež nechýbali túry na neďaleký Chopok a Ďumbier. Navštívili neďalekú farmu s koníkmi a sebaobhajcovia mali možnosť pozrieť sa na svet z konského chrbta. V závere pobytu nemohol chýbať karneval a záverečná diskotéka. Mnohí odchádzali so slzami v očiach,

dúfajúc v opätovné stretnutie zase o rok, plní zážitkov a nových skúseností.

Na pobytoch sa zúčastnilo celkovo **120 ľudí**, z toho 62 bolo ľudí s mentálnym postihnutím a 58 bolo asistentov – dobrovoľníkov.

Pobytom predchádzalo **mapovanie sociálnych zručností a potrieb účastníkov pobytu s postihnutím** (na tento účel slúžili dotazníky) a **školenie asistentov na pobyty**.

Počas pobytov sa každý deň konalo **stretnutie asistentov**, kde si navzájom odovzdávali dôležité informácie z oblasti podpory ľudí s mentálnym postihnutím a aktuálne informácie týkajúce sa diania na pobyte.

Od počiatku organizovania pobytov pre samotných ľudí s mentálnym postihnutím sa ukazuje, že **tvoria most prechodu od izolácie a segregácie k integrácii a inklúzii**. Skúsenosť z pobytov má vplyv na minimalizáciu závislosti ľudí s mentálnym postihnutím od štátu a na ich aktívny prístup k riešeniu otázok práce, bývania, trávenia voľného času a podobne.

Rekondično integračné pobyty finančne podporilo MPSVR SR, Nadácia Intenda, ZPMP v SR a účastníci.

Vydávanie časopisu Informácie a To sme my

V roku 2007 sme vydali **3 dvojčísla časopisu Informácie**. Vyšli v náklade 3000 kusov, vo formáte A4.

Obsah časopisu:

Prezentovali sme informácie o **sociálnych a zdravotných reformách** na Slovensku, ktoré sa bezprostredne dotýkajú životov ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín, nové skúsenosti a poznatky z oblasti **sociálnoprávnej ochrany a prevencie**, o aktivitách a činnosti v jednotlivých regiónoch Slovenska. Informovali sme o **chránených dielňach a zamestnávaní** ľudí s mentálnym postihnutím, o aktivitách súvisiacich so zlepšovaním životných podmienok v rodinách a zariadeniach, o **chránenom a podporovanom bývaní**, o prebiehajúcej **decentralizácii a transformácii**.

Venovali sme sa **rozvoju a prehlbovaniu skúseností a poznatkov hnutia sebaobhajcov „self-advocacy“** na Slovensku i vo svete. Propagovali

sme aktivity a činnosti, ktoré prispievajú k rozvoju ľudí s mentálnym postihnutím a poskytujú im možnosť sebavyjadrenia a sebarealizácie.

Časť obsahu bola venovaná **prílohe TO SME MY**, ktorej **obsah pripravovali ľudia s mentálnym postihnutím**. Ľudia s mentálnym postihnutím, ktorí pripravovali prílohu v ľahko čitateľnom štýle, mali pocit užitočnosti, potrebnosti a sebarealizácie.

Prezentovali sme spoluprácu medzi štátnymi a neštátnymi organizáciami, regionálnu činnosť miestnych združení ZPMP a spoluprácu so zahraničnými partnermi.

Časť obsahu bola zameraná na informovanie o **integrovanej vzdelávaní** a o **vytváraní systému celoživotného vzdelávania** pre ľudí s mentálnym postihnutím, o nových trendoch a prístupoch v oblasti inštitucionálnej starostlivosti a osobnej asistencie.

Čitateľov sme informovali o prebiehajúcich **národných a medzinárodných projektoch**, ktoré sme realizovali, ako aj o výsledkoch, ktoré sme dosiahli. V každom čísle sme prezentovali priebeh a produkty projektu „*Niekoľko inovatívnych nástrojov na podporu zamestnanosti občanov s mentálnym postihnutím*“, podporeného cez ESF IS EQUAL.

Vydanie časopisu Informácie a prílohy To sme my finančne podporilo MPSVR SR.

Výtvarný salón ZPMP

Cieľom výstavy bolo **poukázať na talent a nadanie, ktoré sa v ľuďoch s mentálnym postihnutím ukrýva**. Cez výtvarné umenie sa snažia vyjadriť to, čo častokrát nevedia vyjadriť prostredníctvom slov. Cez umenie hovoria o svojich snoch, túžbach, prianiach, o rodine, priateľstve a rôznych životných udalostiach.

12. ročník výstavy sa konal v meste Trenčín. Obyvatelia mesta tak mali príležitosť spoznať obyvateľov mesta, ktorí spolu s nimi žijú, ale často o nich nevedia vôbec nič.

Do celoslovenskej výstavy sa zapojili materské, základné, praktické školy a odborné učilišťa, domovy sociálnych služieb, miestne združenia ZPMP ako aj jednotlivci. Súťažilo sa v nasledovných kategóriách: fotografia, maľba, kresba, grafika, plastika, keramika, textilné práce, koláž, počítačová kresba. Hlavná téma bola: „*Čo mi robí radosť?*“

Výstava sa konala pod záštitou generálnej riaditeľky Sekcie menšinových a regionálnych kultúr

MK SR PhDr. Jany Kresákovej. Odbornú porotu tvorili: Akad. maliarka Mgr. Katarína Kuzmová, Mgr. Jana Detvajová, Mgr. Jana Masárová, akad. maliar Juraj Oravec, Mgr. Ada Pekárová.

Do súťaže sa zapojilo **44 domovov sociálnych služieb, miestnych združení ZPMP, jednotlivcov a škôl z celého Slovenska.**

Výtvarný salón finančne podporilo MK SR a sponzori.

Deň krivých zrkadiel

„Sme iní, nie horší. Dovoľte nám žiť s vami, nie vedľa vás.“

Tieto slová sú hlavnou myšlienkou

Dňa krivých zrkadiel, ktorý sa už tradične konal 12. júna. V roku 2007 sme akciu organizovali pod záštitou starostu MČ Bratislava Staré mesto Andreja Petreka **s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR**

Hlavným cieľom projektu bolo **odbúravanie predsudkov voči ľuďom s mentálnym postihnutím a upovedenie verejnosti o tom, že ľudia s mentálnym postihnutím žijú a chcú žiť medzi nami.**

Na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave sa konal koncert, na ktorom vystúpili umelci a osobnosti ako napríklad Zdenka Predná, skupiny R.U.R., Aram Garochlanjan, Lažno Cubano, folklórny súbor Javorček, tanečný súbor Sillmarion, Samba Bratucada, Divadlo pre všetkých a ďalší, moderoval pán Gregor Mareš. V rámci hovoreného slova vystúpili sebaobhajci, rodičia, dobrovoľníci a osobnosti verejného života.

Počas dňa sa konali v Bratislave, Malackách, Skalici, Dunajskej Strede, Vrbovom, Nitre, Partizánskom, Nových Zámkoch, Komárne, Liptovskom Mikuláši, Poprade, Kežmarku, Stropkove, Krupine, Spišskej Novej Vsi, Vranove nad Topľou,

Obhajoba práv a záujmov a sebaohajovanie .....

Patrí medzi prioritné činnosti ZPMP v SR. V roku 2007 sme pripomienkovali návrh novely zákona o službách zamestnanosti, zákona o rovnakom zaobchádzaní, návrh zákona o sociálnych službách, o kompenzáciách, o minimálnej mzde, preklad Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, návrh nového školského zákona a ďalšie.

Košiciach verejné vystúpenia umelcov s mentálnym postihnutím, vystúpenia spevákov a speváckych skupín a rôzne tvorivé dielne.

Do spolupráce sa zapojili dobrovoľníci z radov študentov stredných a vysokých škôl, ako aj z miestnych Združení na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím.

Dramatickým umením vyrovnávame príležitosti

Hlavný cieľ - **rozvíjať osobnosť ľudí s mentálnym postihnutím a zvýšiť kvalitu ich života**, sme dosiahli prostredníctvom **pravidelných dramaterapeutických stretnutí v tvorivých dielňach.**

Dňa 12.6.2007 sa na akcii Deň krivých zrkadiel konalo vystúpenie mladých hercov a herečiek s mentálnym postihnutím z **Divadla zo Švabiny.**

Na Hviezdoslavovom námestí pred zrakmi verejnosti predviedli nacvičenú hru **Mrázik** (túto hru si ľudia s mentálnym postihnutím zvolili sami). Do divadelnej hry boli zapojení všetci účastníci dramaterapeutických stretnutí.

Po letných prázdninách, ktoré predstavovali pauzu v stretnutiach, sa skupina začala opätovne stretávať a nacvičovať ďalšiu hru, tentoraz **Popolušku.**

Vystúpenie sa konalo pred rodičmi a rovesníkmi na „vianočnej párty“ v decembri.

Počas stretnutí sme rozvíjali komunikačné zručnosti, schopnosť presadiť sa, efektívne riešiť konflikty, riešiť rôzne situácie, sebaúctu a seba dôveru, kreativitu a fantáziu, pozornosť, schopnosť sústrediť sa, vnímanie seba, seba poznávanie, vnímanie svojho okolia, schopnosť kooperácie, optimálnej interakcie, akceptabilné prejavy správania, estetické cítenie a emocionálnu stránku osobnosti.

Projekt finančne podporilo Ministerstvo kultúry SR.

Sebaobhajovanie

Človek s mentálnym postihnutím sa celý svoj život vyrovnáva s následkami vlastného postihnutia a snaží sa ich prekonať, učí sa to, čo sa ľudia bez postihnutia učia bezprostredne. Má ťažkosti s rozhodovaním sa, riešením problémov, zvládaním

konfliktov, asertívnym správaním, prijatím sociálnych rolí náležiacich veku a ich adekvátnym zvládaním.

Jedným z tradičných vzťahov k ľuďom s mentálnym postihnutím je poskytovanie starostlivosti verzus prijímanie starostlivosti. Človek s mentálnym postihnutím sa neraz pokúša presvedčiť okolie, že potrebuje len nevyhnutnú mieru podpory a pomoci, ktorá by mala rešpektovať jeho predstavy o naplňaní času vlastného života. Samozrejme podmienkou je, aby jeho životné plány, ako i predstavy o každodennom živote neboli sociálne nebezpečné, nestali sa deštruktívne voči jemu samému a neohrozovali jeho prirodzenú existenciu medzi ostatnými ľuďmi.

Žitie v chránenom bývaní, chodenie do práce, zvládanie základných domácich prác, vytvorenie partnerského vzťahu, trávenie voľného času podľa preferovaných záujmov nikto z nás za neprirodzené a nebezpečné určite nepovažuje, predsa však si ľudia s mentálnym postihnutím tieto elementárne výtobytky musia obhajovať. A práve pre tento účel sa trénujú v zručnosti hájiť vlastné práva a predstavy – v **sebaobhajovaní**.

Sebaobhajovanie znamená, že ľudia s mentálnym postihnutím individuálne alebo v skupinách (najoptimálnejšie oboma spôsobmi) hovoria resp. jedajú sami za seba alebo za druhých, prípadne v prospech záležitostí, ktoré sa týkajú ľudí s postihnutím.

Je to schopnosť jedinca účinne sa dorozumievať, vyjadrovať sa, vyjednávať alebo presadzovať vlastné záujmy, túžby, potreby a práva.

Dôležitou súčasťou je nekonečný tréning zodpovednosti za vlastné rozhodnutia. Sebaobhajovanie je postavené na tom, že ľudia s mentálnym postihnutím vedia,

čo chcú a za čo bojujú. Ak sa rozhodnú bojovať proti diskriminácii, mali by vedieť, v čom sa cítia byť diskriminovaní. Ak sa rozhodnú trénovať schopnosť hájiť svoje práva, mali by vedieť, aké ich práva sú. Ak budú chcieť obhajovať svoje životné plány pred rodičmi, opatrovníkmi, vychovávateľmi, je nevyhnutné, aby vedeli, čo od života očakávajú a ako si svoj život predstavujú. Je určené všetkým osobám s mentálnym postihnutím, nezáleží na druhu a stupni mentálneho postihnutia. Čo od neho závisí, sú metódy jeho tréningu.

Sebaobhajoba ako forma sociálnej integrácie občanov s mentálnym postihnutím – pod týmto názvom sme realizovali projekt, ktorý finančne podporila Nadácia pre deti Slovenska z fondu Hodina deťom, projekt skončil 30.6.2007.

Cieľom projektu bolo **vzdelávanie mladých ľudí s mentálnym postihnutím** v oblasti základných ľudských práv, zamestnávania, sociálnych služieb, oboznámenie sa a riešenie problémov vyplývajúcich z rôznych foriem diskriminácie. Teoretická časť bola spojená s diskusiou a praktickým nácvikom modelových situácií. Rozvoj zručností a schopností u mladých ľudí s mentálnym postihnutím bol upevňovaný pravidelnými stretnutiami, ktoré sa konali 3-4 krát mesačne.

Sebaobhajovanie je pre nás šancou je akýmsi pokračovaním a rozšírením predchádzajúceho projektu s názvom Sebaobhajoba ako forma sociálnej integrácie občanov s mentálnym postihnutím. Začal sa realizovať v júli 2007, skončí 30.6.2008. Nakoľko sebaobhajovanie v praxi prinieslo badateľné úspešné výsledky, zamerali sme svoju pozornosť na **rozšírenie hnutia sebaobhajcov aj do iných kútov Slovenska**.

Naším cieľom bolo šíriť poznatky z tejto oblasti tak, aby pojem „sebaobhajovanie“ poznalo čo najviac ľudí a aby sa sformovali nové skupiny sebaobhajcov. Projekt bol rozdelený na dve etapy, prvú sa podarilo zrealizovať v roku 2007, druhá je predmetom našich aktivít v roku 2008.

Obsahom prvej etapy bolo **vzdelávanie členov miestnych združení ZPMP** (občanov s mentálnym postihnutím, ich rodičov, príbuzných, sympatizantov, odborníkov) **a študentov vysokých škôl** (potenciálne môžu pracovať s ľuďmi s mentálnym postihnutím) tak, aby boli schopní **založiť a rozbehnúť činnosť skupiny sebaobhajcov**. Vyškolenie lídrov skupín sebaobhajcov, ako i zaktivizovanie členov miestnych združení, sme realizovali prostredníctvom **4 víkendových seminárov na tému „Ako založiť a viesť skupinu sebaobhajcov“**. Tie sa konali v Zlatníku pri Košiciach, Nitre, Beluškých Slatinách a Modre Harmónii.

Neoddeliteľnou súčasťou projektu bola i **neustála podpora, poskytovanie informácií a poradenstva ohľadom sebaobhajovania**, ako i **pravidelné stretávanie skupín sebaobhajcov** v Bratislave, zriadili sme i webstránku o sebaobhajovaní **www.sebaobhajovanie.sk**, ktorá obsahuje aj informácie v ľahko-čitateľnom štýle.

Projekt finančne podporila Nadácia pre deti Slovenska z fondu Hodina deťom.

Lepšie raz zažiť ako dvakrát počuť je projekt, ktorý **finančne podporilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR** Hlavné ciele - rozvíjať osobnosť ľudí s mentálnym postihnutím a zvýšiť kvalitu ich života, ako aj šíriť myšlienky o sebaobhajovaní, zvýšiť informovanosť v oblasti podpory ľudí s mentálnym postihnutím, sme plánovali dosiahnuť prostredníctvom zážitkových tréningov počas štyroch víkendov.

Zapojené boli košický, nitriansky, trenčiansky a bratislavský samosprávny kraj, miestne združenia ZPMP, vysoké školy, SZŠ, DSS, avšak našli sa aj jednotlivci z iných regiónov. Spomenuté regióny v minulosti vyslovili najväčší záujem o založenie skupín sebaobhajcov.

Hlavnou aktivitou projektu boli **zážitkové tréningy Ako založiť a viesť skupinu sebaobhajcov – Lepšie raz zažiť ako dvakrát počuť**.

Tie sa konali:

- 14. – 16.9.2007 – Zlatník, Košice
- 23. – 25.11.2007 – Nitra
- 30.11. – 2.12.2007 – Belušké Slatiny, okr. Trenčín
- 14. – 16.12.2007 – Modra Harmónia

Štruktúra zážitkových tréningov:

1. Vzájomné spoznávanie a zoznamovanie sa
2. Prezentácia programu, mapovanie očakávaní
3. Prednáška Ako podporovať ľudí s mentálnym postihnutím, diskusia
4. Prednáška Čo je to sebaobhajovanie, na čo sú dobré skupiny sebaobhajcov, diskusia
5. Prednáška Ako založiť skupinu sebaobhajcov, priebežná diskusia
6. Prednáška Ako byť dobrým lídrom skupiny, priebežná diskusia
7. Prednáška Čo je to ľahko-čitateľný a ľahko-zrozumiteľný štýl, priebežná diskusia
8. Praktický nácvik prípravy pracovných listov v ľahko-čitateľnom štýle
9. Modelové stretnutie sebaobhajcov
10. Záverečná diskusia

Súbežne prebiehalo **vzdelávanie sebaobhajcov**, kde sa pracovalo s ľahko-čitateľnými materiálmi. Zamerané boli na tému sebaobhajovania a založenia skupiny. Súčasťou projektu bolo

i **permanentné poskytovanie poradenstva ľuďom s mentálnym postihnutím a podporným osobám.**

Pripravené aktivity projektu boli zamerané na zvýšenie vzdelanosti a pripravenosti mladých ľudí s mentálnym postihnutím na samostatný život, skvalitnenie života mladých ľudí s mentálnym postihnutím, rozvoj ich schopností, zručností a talentu, poskytovanie poradenských služieb pre mladých ľudí s mentálnym postihnutím.

Spolu zúčastnených na školeniach – 127 ľudí, z toho 46 ľudí s mentálnym postihnutím. Počet dobrovoľníkov a iných zúčastnených, ktorí aktívne prispeli k realizácii projektu – 13 ľudí.

Zvýšením informovanosti k podpore sebaobhajovania je projekt, ktorý **finančne podporilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.**

Hlavným cieľom tohto projektu bolo informovať ľudí s mentálnym postihnutím, ich rodičov, dobrovoľníkov, odborníkov, sympatizantov o možnostiach, aké majú a akým spôsobom môžu prispieť k osamostatneniu hlavnej cieľovej skupiny – ľudí s mentálnym postihnutím. **Vytvorili a distribuovali sme brožúry a letáky obsahujúce informácie o sebaobhajovaní.** Tieto letáky a brožúry slúžili zároveň ako podklad na školeniach, ktoré sa v roku 2007 realizovali vďaka podpore NDS a MPSVaR SR. Súčasťou projektu bolo **aj permanentné poradenstvo o otázkach sebaobhajovania a rozvoj webstránky o sebaobhajovaní**, kde môžu ľudia nájsť aktuálne informácie z tejto oblasti. Poznanie všetkých týchto informácií bolo nevyhnutné k rozšíreniu hnutia sebaobhajcov po celom Slovensku, tak, ako je toto hnutie prirodzene rozšírené v mnohých iných krajinách sveta.

Vytvorené publikácie:

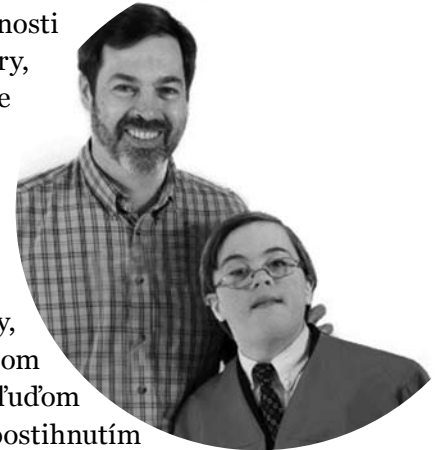
- Leták **Čo je to sebaobhajovanie** – obsahuje základné informácie o sebaobhajovaní, čo je podstatou sebaobhajovania, pre koho je určené sebaobhajovanie, aké sú pravidlá sebaobhajovania, prečo je dobré stať sa sebaobhajcom. Leták je písaný v ľahko-čitateľnom štýle.
- Leták **Tvoríme ľahkočitateľný text** – obsahuje informácie a odporúčania potrebné pre tvorbu ľahko-čitateľného textu. Mnohí občania s mentálnym postihnutím majú ťažkosti s čítaním a porozumením textu a veľa ľudí si tento fakt neuvedomuje. Právo na informácie sa tak pre ľudí

s mentálnym postihnutím stáva len teóriou. Lahočitateľné texty pre ľudí s mentálnym postihnutím predstavujú východisko z tejto neľahkej situácie. Lahočitateľné texty sú i súčasťou stretnutí skupín sebaobhajcov a ich tvorbe sa treba učiť. Leták je na tejto ceste pre ľudí veľkým pomocníkom.

- Brožúra **Zakladáme skupinu sebaobhajcov** – obsahuje informácie o tom, čo je to sebaobhajovanie, na čo slúži skupina sebaobhajcov, aké druhy skupín existujú, prečo je dobré založiť skupinu sebaobhajcov, na čo je potrebné myslieť pred konaním prvej schôdzky – tvorba letákov, plagátov, čo priniesť na stretnutie, o čom sa rozprávať, ako vytvoriť program stretnutia, ako tvoriť pracovné listy, aké úlohy čakajú na sebaobhajcov, čo je úlohou predsedu, sekretára, ako nájsť vhodného asistenta pre podporu skupiny, ako získavať peniaze. Tieto informácie sú písané v lahočitateľnom štýle. Brožúra obsahuje aj informácie určené asistentom – podporným osobám, ktoré môžu viesť skupiny sebaobhajcov a príklad pracovného listu a dohody pre asistentov.
- Brožúra **Ako podporovať ľudí s mentálnym postihnutím** – obsahuje informácie o tom, kto sú ľudia s mentálnym postihnutím, ako hovoriť o ľuďoch s mentálnym postihnutím, aké mýty

kolujú o ľuďoch s mentálnym postihnutím a aká je pravda, ako sa pripraviť na riziko, ktorému ľudia s mentálnym postihnutím čelia, možnosti plánovania podpory, sebaobhajovanie ako účinný nástroj podpory, aký by mal byť líder skupiny, aké sú vhodné podporné metódy a aktivity, akým spôsobom môžeme ľuďom s mentálnym postihnutím pomôcť na ich ceste za sebaobhajovaním... Záver patrí testu „Som dobrým sebaobhajcom?“ a kódexu podpory ľudí s mentálnym postihnutím.

Súčasťou projektu bolo i vytvorenie webstránky poskytujúcej informácie o sebaobhajovaní. Zriadili sme webstránku **www.sebaobhajovanie.sk**, ktorá obsahuje ako informácie pre návštevníkov bez postihnutia, tak i návštevníkov s mentálnym postihnutím, nakoľko mnohé informácie sa tu nachádzajú v lahočitateľnom a lahoč-zrozumiteľnom štýle.

Vzdelávanie - rozvoj ľudských zdrojov .....

Vzdelávanie patrí medzi hlavné programy ZPMP v SR od vzniku organizácie. Besedy, prednášky, semináre, tréningy, konferencie... V roku 2007 sme realizovali rôzne formy vzdelávania.

Aktivity boli finančne podporené od Aktion Mensch Nemecko, Lebenshilfe Nemecko, ESF IS EQUAL, ZPMP v SR a sponzormi.

Rozvoj kapacity a posilnenie štruktúry ZPMP v SR

Partneri projektu boli **Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR a Lebenshilfe Marburg Nemecko**, donor: **Aktion Mensch**.

Hlavným zámerom projektu bolo poskytnúť podporu na posilnenie národného centra a **vytvorenie regionálnych centier ZPMP v SR tak, aby boli schopné podporiť prácu svojich miestnych organizácií pri presadzovaní práv a záujmov ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín, pri**

zlepšení ich životných podmienok a zamedzení sociálneho vylúčenia.

Vybudovali sme **3 krajské poradenské centrá ZPMP v Prešove, Košiciach, Trnave**, zabezpečili sme školenia a tréningy pre rodičov, členov ZPMP v SR a lídrov s cieľom zvýšenia ich schopnosti aktívne presadzovať a obhajovať práva ľudí s mentálnym postihnutím na národnej a regionálnej úrovni. Podporili sme vzájomný dialóg a prepojenie medzi Lebenshilfe Nemecko a ZPMP v SR. Vzdelávacie kurzy prebiehali v priebehu roka 2006 a 2007 v Bratislave.

Absolvované moduly:

Etika v sociálnej práci, Strategický manažment v sociálnej práci, Práca s médiami, Vedenie ľudí, riadenie tímov a organizácií, Dobrovoľníctvo, Občianska advokácia.

Úlohu vybudovať regionálne centrá zabezpečovali paralelne 2 projekty, okrem vyššie uvedeného to bol aj **projekt EQUAL**.

Partnerská spolupráca .....

Niekoľko inovatívnych nástrojov na podporu zamestnanosti občanov s mentálnym postihnutím

Tento projekt sa začal realizovať v rámci **Iniciatívy spoločenstva EQUAL**, ktorá je financovaná z prostriedkov **Európskeho sociálneho fondu**. Implementačným orgánom tejto iniciatívy na Slovensku je Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR prostredníctvom Riadiaceho orgánu Iniciatívy spoločenstva EQUAL a Národnej podpornej štruktúry pre EQUAL.

Cieľom je prispieť k znižovaniu nerovností na trhu práce, k podpore občanov s mentálnym postihnutím v oblasti zamestnanosti, posilneniu vplyvu regionálnych mimovládnych organizácií v oblasti napĺňania rovnakého prístupu pre všetkých v rôznych oblastiach života a v oblasti boja proti diskriminácii.

Ciele projektu:

- **Rozvoj centier komplexných služieb komunitného charakteru** zameraných na poskytovanie informačnej, poradenskej a vzdelávacej činnosti v Prešove a v Košiciach.
- **Príprava a realizácia vzdelávacích kurzov** a súvisiacich aktivít pre ľudí s mentálnym postihnutím a pre zamestnancov domovov sociálnych služieb pre občanov s mentálnym postihnutím.
- **Vytvorenie Internetovej poradne a informačných databáz.** Cieľom je vytvorenie komplexného systému informačného poradenstva a jeho ľahká dostupnosť.
- **Rozvoj nadnárodnej spolupráce**
- rozvíjanie spoločných pracovných skúsenosti, vytvorenie profilu špecifického odborného pracovníka – sprostredkovateľa v procesoch sociálnej a pracovnej integrácie. Ďalšou úlohou je vytvoriť prenosný model „sociálnej farmy“, ktorá bude využívať skúsenosti z iných krajín a v neposlednom rade je to zdieľanie dobrej praxe v uplatňovaní metodiky budovania centier integrovaných služieb a vytvorenie nástrojov a metodiky boja proti predsudkom a diskriminácii.

Vedúci partner:

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR (ZPMP v SR): úlohy za

oblasť manažmentu, monitoringu, mainstreamingu obhajoby práv a záujmov, poradenstva, vzdelávania, nadnárodnej spolupráce.

Členovia rozvojového partnerstva:

Domov sociálnych služieb Hestia Pezinok: úlohy za oblasť vzdelávania zamestnancov DSS, realizácia kurzu,

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Prešove: realizácia kurzov pre dospelých ľudí s mentálnym postihnutím, úlohy za oblasť poradenstva a obhajoby práv a záujmov,

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím Nádej v Košiciach: úlohy za oblasť poradenstva a obhajoby práv a záujmov,

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Petržalke: realizácia kurzov pre dospelých ľudí s mentálnym postihnutím.

Výstupy projektu:

- Dokumenty **Špecifikácia činností Krajského poradenského centra v Prešove a v Košiciach.** Obsah: Podklad pre vznik Krajského poradenského centra v Prešove a v Košiciach. Identifikovali sme činnosti, ktoré realizujú regionálne poradenské centrá, pričom sme vychádzali z analýzy potrieb a vlastných možností Rozvojového partnerstva.
- Dokument **Profil regionálneho poradcu.** Obsah dokumentu tvoria odborné, osobnostné, kvalifikačné a ďalšie predpoklady na zvládnutie funkcie poradcu pre občanov s mentálnym postihnutím a ich rodiny.
- **Vzdelávací program pre dospelých občanov s mentálnym postihnutím.** Program v sebe zahŕňa rôzne informácie a nácvik zručností potrebných nielen pri zamestnávaní sa, ale aj pri každodennom fungovaní na pracovisku. Kurz bol rozdelený na 3 oblasti: Sebapoznanie a nácvik komunikačných zručností, Zamestnanie, Riešenie konfliktov a reálnych situácií na pracovisku. Zostaveniu kurzu predchádzal prieskum vzdelávacích potrieb.
- **Vzdelávací program pre zamestnancov DSS Hestia Pezinok.** Kurz bol zameraný na vzdelávanie v právnej oblasti a v oblasti komunikačných

zručností potrebných pre prácu s ľuďmi s mentálnym postihnutím.

- **Krajské poradenské centrá v Prešove a v Košiciach** – neziskové organizácie poskytujúce všeobecno prospešné služby, v ktorých sa poskytujú poradenské služby, obhajujú práva a záujmy občanov s mentálnym postihnutím a ich rodín, vzdelávacie aktivity a spolupráca s VÚC Prešov. Okrem partnerov projektu sa zapojili aj miestne ZPMP v kraji.
- **Internetová poradňa.** Pre občanov s mentálnym postihnutím, ich rodiny, pre odborníkov a verejnosť sa poskytuje sociálne, právne a špeciálne pedagogické poradenstvo. Internetová poradňa je dostupná na stránke www.zpmpvsr.sk v rubrike Internetová poradňa.
- **Informačné databázy Prešovského a Košického kraja** – obsah databáz tvoria informácie z oblasti poradenstva, vzdelávania, sociálnych služieb, zamestnávania, odbornej literatúry, dôležité kontakty a pod. Pri zostavovaní databáz sa spolupracovalo priamo s občanmi

z regiónu.

- Manuál **Komunikačné a profesijné zručnosti** (vzdelávanie občanov s mentálnym postihnutím)
- Odborná publikácia **Tréning zručností pre prácu s ľuďmi s mentálnym postihnutím v zariadeniach sociálnych služieb**
- Manuál **Ako zriadiť Krajské poradenské centrum**
- **Katalóg nástrojov na boj s predsudkami a diskrimináciou**
- **Informačné letáky**

Európska únia prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu pomáha rozvíjať zamestnanosť podporovaním zamestnateľnosti, obchodného ducha, rovnakých príležitostí a investovaním do ľudských zdrojov.

Financovanie projektu sme mohli realizovať aj vďaka pôžičke z Nadácie Pontis.

Dobrovoľníctvo .....

Skoč a plávaj s nami

Projektom sme chceli dosiahnuť zlepšenie kvality života ľudí s mentálnym postihnutím prostredníctvom kvalitnej činnosti dobrovoľníkov. Našimi hlavnými cieľmi bolo **získať a motivovať nových dobrovoľníkov, podporiť už existujúcich dobrovoľníkov a napokon zvýšiť odbornosť týchto dobrovoľníkov prostredníctvom vzdelávania** (školenia, seminár).

Tieto ciele sa nám podarilo dosiahnuť – do projektu sa zapojilo **109 dobrovoľníkov**, z toho nových bolo 73. Vzdelávanie hodnotili všetci ako zaujímavé a podnetné. Veľmi pozitívne vnímali i osobný kontakt s ľuďmi s mentálnym postihnutím, ktorý sme im na školeniach sprostredkovali a vďaka ktorému mnohí ľahšie prekonávali prípadné bariéry či strach a obavy.

V rámci projektu sme zrealizovali tieto

aktivity:

- vyhľadávanie nových dobrovoľníkov, kontaktovanie už existujúcich dobrovoľníkov, ich motivácia a poskytnutie základných informácií,
- vzdelávanie a zvyšovanie odbornosti dobrovoľníkov prostredníctvom zorganizovania dvojdnového vzdelávacieho seminára pre dobrovoľníkov – **individuálna skupinová príprava a asistenciu s ľuďmi s mentálnym postihnutím na účely sprievodcovstva na týždenných pobytových aktivitách,**
- vzdelávanie a zvyšovanie odbornosti dobrovoľníkov prostredníctvom zorganizovania dvoch školení pre dobrovoľníkov zameraných na **odbúravanie predsudkov a pozitívne prezentovanie ľudí s mentálnym postihnutím.**

Získané vedomosti si dobrovoľníci uplatnili na akcii Deň krivých zrkadiel, ktorá sa konala 12. júna v centre mesta Bratislavy, a na rekondično-integračných pobytach ZPMP, ktoré sa konali v letných mesiacoch roku 2007.

Projekt finančne podporila Nadácia Intenda.

Zahraničné vzťahy .....

Jednou z dôležitých aktivít Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR (ZPMP v SR) je vytvárať, udržiavať a rozvíjať kontakty so zahraničnými partnermi, vymieňať si praktické aj teoretické skúsenosti pre skvalitnenie práce ZPMP v SR na celoslovenskej, regionálnej aj miestnej úrovni.

ZPMP v SR je od roku 1994 riadnym členom medzinárodnej organizácie **Inclusion International** (II) - jedna z najväčších medzinárodných organizácií, ktorá pracuje v prospech ľudí s postihnutím, vrátane ľudí s mentálnym postihnutím. Od mája 2003 sme členom organizácie **Inclusion Europe** (IE), ktorá ovplyvňuje európsku politiku vzhľadom k potrebám ľudí s mentálnym postihnutím, ich rodín a organizácií. Vďaka členstvu v týchto organizáciách môžeme aktívne ovplyvňovať sociálnu politiku a vstupovať do riešenia otázok týkajúcich sa občanov s mentálnym postihnutím.

Naše aktivity v rámci členstva v organizáciách II a IE, ECCL za rok 2007:

- Účasť na celoeurópskej konferencii **Európa v akcii 2007 – Občianske práva pre všetkých** vo Varšave, ktorú organizovalo Inclusion Europe v spolupráci so združením Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym. Na konferencii sa diskutovalo o otázkach právnej spôsobilosti občanov s mentálnym postihnutím, o dôležitosti a závažnosti tejto témy, o situácii v Európe, o nových výzvach, ako by sa podporované rozhodovanie mohlo implementovať do našej legislatívy a tiež o tom, kto by mal zlepšiť situáciu občanov s mentálnym postihnutím v oblasti právnej spôsobilosti a sociálnej ochrany dospelých občanov. Významnou témou bol **Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím**, najmä článok 12 - Rovnosť pred zákonom, § 3: „*Členské štáty urobia vhodné opatrenia, aby zabezpečili osobám so zdravotným postihnutím prístup k podpore potrebnej pri uplatňovaní právnej spôsobilosti.*“ Veľmi diskutovaným pojmom sa stáva tzv. **podporované rozhodovanie**, ktoré znamená právne uznanie a postavenie pre iné dôverné osoby, ktoré budú osobe s postihnutím pomáhať vo všetkých aspektoch života.
- V dňoch 25. - 27. 10. 2007 sme sa zúčastnili na dvoch odborných seminároch v Prahe, Česká republika, ktoré organizovali Inclusion Europe a Inclusion International pod názvom **Strategic Policy Seminar for Leaders of the Inclusion Movement a People with disabilities lead their services** – akým spôsobom môžu

byť ľudia s mentálnym postihnutím zahrnutí do procesu vytvárania a poskytovania sociálnych služieb. Na seminároch sa diskutovalo o Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, o procese prípravy dohovoru, o procese podpisovania dohovoru jednotlivými štátmi, o procese ratifikácie, o práve hovoriť za seba. Ľudia s mentálnym postihnutím sú cenným zdrojom informácií a nemalo by sa na nich zabúdať pri procese tvorby, poskytovania

a evaluácie služieb im poskytovaných. Jedným z účinných spôsobov, ktorými ľudia s mentálnym postihnutím môžu svoje potreby v tejto oblasti komunikovať, sú tzv. **Rady resp. skupiny užívateľov služieb.**

Môžu fungovať nezávisle i v rámci zariadenia, v ktorom sú služby poskytované. Skupiny sa pravidelne stretávajú a hodnotia kvalitu poskytovaných služieb. Výsledky následne tlmočia poskytovateľom služieb. Nezanedbateľným prínosom skupín je samozrejme i samotná skutočnosť, že sa ľudia s mentálnym postihnutím spoločne stretávajú a komunikujú o svojich životoch medzi sebou, bez prítomnosti personálu. Prijatie Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím je medzníkom pre svetové hnutie osôb so zdravotným postihnutím. Diskutovalo sa o stratégiách, ktoré môžu prispieť k úspešnej ratifikácii, o dôležitosti prekladu dohovoru i opčného protokolu. Účastníci podrobne diskutovali o **článku 12 o právnej spôsobilosti**, ktorý sa týka otázok poručníctva a podporovaného rozhodovania. Osoby so zdravotným postihnutím majú právo na uznanie svojej osoby ako subjektu práva. Znamená to, že všetky osoby so zdravotným postihnutím majú spôsobilosť na práva ako aj spôsobilosť konať. **Článok 19 o živote v komunite** – diskutovalo sa o tom, že ľudia so zdravotným postihnutím si môžu vybrať miesto pobytu a kde a s kým chcú žiť na rovnakom základe s ostatnými, nie sú povinní žiť v špeciálnych zariadeniach. Štátne strany majú zabezpečiť prístup k podporovanému bývaniu a komunitným službám. **Článok 24 o inkluzívnom vzdelávaní** podporuje cieľ plného začlenenia a garantuje právo dieťaťa navštevovať bežnú školu s podporou, ktorú si žiada. **Článok 27 o práci a zamestnaní** - osoby so zdravotným postihnutím majú právo na

prácu, vrátane prístupu na otvorený trh práce, ak to chcú. Mali by mať rovnaké práva ako ostatní pracovníci a mali by mať prospech opodstatnenej úpravy pracoviska. Postavenie členov rodiny je veľmi dôležité v súvislosti s ľuďmi s mentálnym postihnutím. Preambula Dohovoru spomína rodiny a ich významnú úlohu umožniť osobám s postihnutím využívať ich práva. Na seminári sa preberali možné národné, európske a celosvetové stratégie pri ratifikačnom a monitorovacom procese.

- V dňoch 15. - 16. 11. 2007 sme sa zúčastnili na konferencii **Deinstitutionalisation and community living: comparative perspectives and international implications** v Prahe. Na konferencii boli prezentované výsledky výskumnej analýzy o sociálnych službách poskytovaných ľuďom s mentálnym postihnutím a ľuďom s poruchami duševného zdravia. Hlavným cieľom bola komparácia sociálnych služieb poskytovaných v zariadeniach a poskytovaných komunitných služieb. Porovnávacou štúdiou bolo zistené, že poskytované komunitné služby nie sú drahšie než služby v zariadeniach. Do výskumu sa zapojila aj Slovenská republika. Na konferencii boli prezentované i výsledky projektu Svetovej zdravotníckej organizácie, bol predstavený nový **Atlas WHO** – samostatný pre ľudí s mentálnym postihnutím, samostatný pre autistov a samostatný pre ľudí s duševnými ochoreniami. V rámci

nadnárodnej spolupráce nášho projektu EQUAL sme pracovali s novou terminológiou WHO, ktorá bola jedným z podkladov uvedeného projektu.

- Boli sme prizvaní do skupiny Inclusion Europe **Pracovná skupina pre antidiskrimináciu a ľudské práva**. Zasadnutí sa zúčastňovala **JUDr. StavrovskáZuzana**. Účastníci prijali rozhodnutia, že oblasťou práce koalície bude antidiskriminácia v zamestnaní a v povolani, antidiskriminácia v iných oblastiach a realizácia Konvencie OSN. Boli informovaní o nových krokoch, ktoré Komisia podnikla v oblasti antidiskriminácie: on-line konzultácia a dotazník, ktoré obdržali Inclusion Europe a iní účastníci EÚ o ďalšej iniciatíve v oblasti antidiskriminácie. Tiež boli informovaní o pokroku pri zakladaní **Agentúry pre základné práva**, ktorá môže v rozsahu svojej činnosti zahŕňať začleňovanie do spoločnosti a antidiskrimináciu. Rada tiež navrhla uzatvorenie dohody o spolupráci a výmene medzi Agentúrou a Radou Európy. Napokon boli účastníci informovaní o iniciatíve Európskeho parlamentu ohľadom stratégie EÚ pri zabezpečovaní práv dieťaťa. Návrh kladie podstatný dôraz na deti s postihnutiami a deti v inštitúciách alebo zariadeniach starostlivosti. Zhodli sa o potrebe činností pre ratifikáciu a realizáciu Konvencie OSN: nadviazať na Akčný plán pre ratifikáciu a realizáciu Konvencie OSN. Účastníci si vymenili informácie ohľadom ratifikácie a legislatívnych reforiem v ich príslušných krajinách.

Spolupráca .....

Ďakujeme všetkým spolupracovníkom, partnerom, sponzorom a dobrovoľníkom za spoluprácu a pomoc v roku 2007.

Počas roku 2007 sme sa aktívne spolupodieľali na činnosti a spolupracovali s Národnou radou občanov so zdravotným postihnutím (NROZP v SR), Slovenskou humanitnou radou (SHR), Asociáciou organizácií občanov so zdravotným postihnutím (AOZPO v SR), platformou Sociofórum, so Slovenskou sieťou proti chudobe, so združením Občan a demokracia, občianskym združením Inklúzia, Asociáciou supervízorov a sociálnych poradcov, Radou pre poradenstvo v sociálnej práci, Nadáciou Krajina harmónie, Nadáciou pre deti Slovenska, Spoločnosťou Downovho syndrómu, Ligou za duševné zdravie, Slovenským strediskom pre ľudské práva, Nadáciou Pontis, Nadáciou Intenda.

Spolupráca prebiehala s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvom

kultúry SR, Radou vlády pre problematiku občanov so zdravotným postihnutím, Bratislavským samosprávnym krajom, Košickým samosprávnym krajom, Prešovským samosprávnym krajom, Trnavským samosprávnym krajom, Trenčianskym samosprávnym krajom, Banskobystrickým samosprávnym krajom, Nitrianskym samosprávnym krajom, Žilinským samosprávnym krajom, Magistrátom hl. mesta SR Bratislavy, Mestskou časťou Petržalka, Mestskou časťou Dúbravka, Mestskou časťou Bratislava Staré mesto, so zariadeniami sociálnych služieb, špeciálnymi základnými školami.

Neodmysliteľnou súčasťou práce v združení boli a sú dobrovoľníci, bez pomoci ktorých by sa mnohé aktivity nedali zrealizovať v takej miere a kvalite

a samozrejme pomoc sponzorov, ktorí v roku 2007 združenia.
prispeli finančne alebo materiálovo na rozvoj činnosti

Spracovala: Mgr. Iveta Mišová v spolupráci s kolektívom zamestnancov Republikovej centrály
Bratislava, apríl 2008

Správa o hospodárení ZPMP v SR za rok 2007

Celkové náklady za rok 2007: **5,943.715,42**

Celkové výnosy za rok 2007: **5,921.109,85**

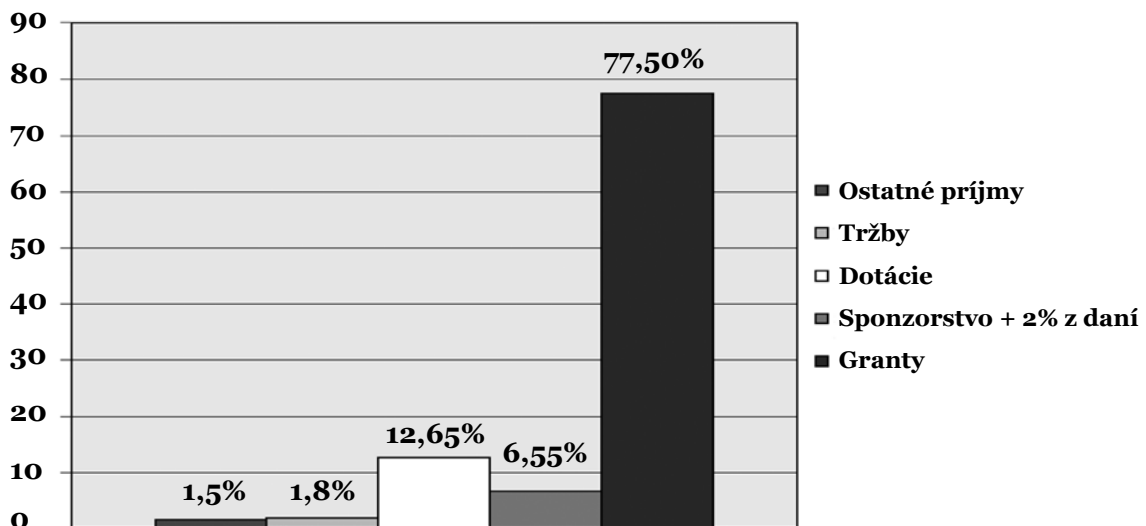
Hospodársky výsledok: **- 22.605,57**

Prehľad nákladov:

Názov položky	Suma v SKK
Materiál	307.667,29
Spotreba energie a plynu	139.452.-
Medzisúččet za skupinu 50	447.119,29
Cestovné	259.076,18
Náklady na reprezentáciu	3.462.-
Internet a telefón	111.281,70
Spracovanie účtovníctva	101.000.-
Poštovné	80.589.-
Nájomné	98.252.-
Občerstvenie a ubytovanie	852.370,80
Grafika a tlač	628.627,30
Právne služby	34.700.-
Preklady	156.410,80
Zmluvy a dielo a príkazné zmluvy	243.035.-
Ostatné služby	160.711,26
Medzisúččet za skupinu 51	2,729.516,02
Mzdové náklady	1,154.831.-
Dohody	890.674.-
Zák. sociálne zabezpečenie	411.875.-
Zákonné sociálne náklady	38.318.-
Medzisúččet za skupinu 52	2,495.698.-
Dane a poplatky	2.328.-
Medzisúččet za skupinu 53	2.328.-
Bankové úroky	35.430.-
Kurzové straty	15.032,33
Iné ostatné náklady	64.457,15
Medzisúččet za skupinu 54	114.919,37
Odpisy dlhodobého majetku	47.230.-
Medzisúččet za skupinu 55	47.230.-
Členské príspevky	106.904,72
Medzisúččet za skupinu 56	106.904,72
Náklady celkom	5,943.715,42

Prehľad výnosov:

Názov položky	Suma v SKK
Tržba za nájomné	90.890.-
Ostatné tržby	16.890.-
Medzisúčet za skupinu 60	107.780.-
Prijaté úroky	1.788,72
Kurzové zisky	7.650,72
Ostatné výnosy	24.977,95
Medzisúčet za skupinu 64	34.417,39
Tržba za predaj auta	15.000.-
Medzisúčet za skupinu 65	15.000.-
Grant Lebenshilfe	663.220,10
Grant MK – výtvarný salón	129.986.-
Grant MPSVR – časopis	300.000.-
Grant MPSVR – pobyty	500.000.-
Grant MPSVR – chránené bývanie	285.000.-
Grant MPSVR – Inclusion	300.000.-
Grant MK – dráma	70.000.-
Grant MK – krivé zrkadlá	213.500.-
Grant Nadácia deti Slovenska	164.034,20
Príspevok VUC BA	750.000.-
Grant – Intenda	40.000.-
Grant – Zvýšením informovanosti...	235.992,67
Grant - Lepšie raz zažiť...	349.931.-
Dotácia ÚP	425.-
Projekt – Sebaobhajci	22.071,54
Zúčtovanie žiadostí EQUAL	1,314.796,93
Sponzorské príspevky	50.229.-
Prijaté členské príspevky	36.246,02
2% z podielu uhradených daní	338.120.-
Ostatné	360.-
Medzisúčet za skupinu 66	5,763.912,46
Výnosy celkom	5,921.109,85

Graf - prehľad výnosov:

Prehľad pohybov finančných tokov:**Pokladne**

Názov	PS k 1.1.	Príjem	Výdaj	Zostatok k 31.12.
Pokladňa SK	382,50	518.691,50	515.805,-	2.886,50
Pokladňa PLN	33.901,55	0,-	33.797,57	103,98
Regionálne centrá	454,-	22.850,-	23.304,-	0,-
Pokladňa EURO	7.881,95	41.560,25	33.045,92	8.514,33
Pokladňa CZK	137,55	44.506,45	43.664,03	842,42
Spolu	42.757,55	619.206,20	649.616,52	12.347,23

Banky

Názov	PS k 1.1.	Príjem	Výdaj	Zostatok k 31.12.
140534012	489.771,42	3,691.464,72	4,024.487,55	156.748,59
350140534012	46.247,08	449.104,58	480.321,18	15.030,48
100300140534012	1.607,20	414.779,12	414.719,12	1.667,20
2665040022	91.632,13	101,36	91.388,-	345,49
2044883553	131.331,45	564.830,68	695.590,70	571,43
116901405340012	1.705,40	1,470.296,39	1,050.494,79	421.507,-
22250140534012	1.167,84	1,688.180,83	1,687.685,74	1.662,93
125774057	1.244,49	98.577,54	98.845,-	977,03
1403115253	1.218,08	1,035.122,28	1,035.316,-	1.024,36
1968300253	8.715,21	401,49	8.843,-	273,70
1564480251	2.017,33	7,45	828,85	1.195,93
Spolu	776.657,63	9,412.866,44	9,588.519,93	601.004,14

Komentár

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR vedie podvojnú účtovníctvo. Náklady i výnosy sa sledujú podľa jednotlivých zdrojov, t.z. sledujú sa v rámci jednotlivých grantov a dotácií. V roku 2007 považujeme rozpočet a jeho čerpanie za vyrovnané.

2% z daní

V roku 2007 sa čerpala časť podielu z roku 2006 i z roku 2007. Do roku 2008 bola prevedená nevyčerpaná čiastka vo výške 109.466,- SK.

Dotácie

Všetky dotácie boli zúčtované a vyčerpané do 31.12.2007.

Granty

V roku 2007 boli účtované granty zdrojovo. Do výnosov boli preúčtované iba časti grantov, ktoré boli vyčerpané. Do roku 2008 sa prenáša nevyčerpaný grant NDS v sume 38.579,30. Granty, ktoré neboli 100% vyčerpané boli zúčtované v januári 2008.

Vyúčtovanie projektu EQUAL

Ku koncu roku 2007 zostali nevyčerpané finančné prostriedky 2,202.045,30 Sk.

Pôžičky

Z dôvodov oneskorených úhrad zo strany Ministerstva práce (projekt EQUAL) bola organizácia nútená uzatvoriť zmluvu o pôžičke s Nadáciou PONTIS. K 31.12.2007 evidujeme zostatok neuhradenej pôžičky vo výške 109.466,- Sk.

Zálohy

V rámci projektu EQUAL sme poskytli zálohy – ZPMP Prešov, ZPMP Košice a DSS Hestia Pezinok v celkovej sume 35.257,40. Tieto budú zúčtované v roku 2008.

Všeobecne

ZPMP v SR viedlo účtovníctvo v súlade s právnymi normami Slovenskej republiky. Pohľadávky a záväzky sa evidovali v nominálnych hodnotách. V roku 2007 sme účtovali v cudzích menách a prepočítavali denným kurzom Národná banka Slovenska. Odpisy majetku sme uskutočnili podľa zákona o dani z príjmov č. 595/2003 Z.z. novelizovaného k 1.1.2007. Dňa 31.12.2007 sme vykonali fyzickú inventúru majetku a inventarizácie všetkých účtov zo súvahy. Všetky podklady sú k nahliadnutiu v Centrále ZPMP v SR na Švabinského ulici č. 7 v Bratislave.

Spracovala: Kristína Lončeková

Súvaha**Aktíva ku 31. 12. 2007**

Účet	Popis	Suma
021	Budovy, haly, stavby	351 250,00
022	Stroje, prístroje, zariadenia	380 667,20
211.01	Pokladňa SK	2 886,50
211.02	Pokladňa EUR	8 514,33
211.04	Pokladňa CZ	842,42
211.07	Pokladňa PLN	103,98
<i>Syntetický účet 211 spolu:</i>		<i>12 347,23</i>
221.01	Fondový účet 1257774057	977,03
221.02	Devízový účet 1564480251	1 195,93
221.03	Fondový účet 11690140534-012	421 507,00
221.04	Fondový účet 1403115253	1 024,36
221.05	Bežný účet 140534-012	156 748,59
221.06	Fondový účet 22250140534-012	1 662,93
221.07	Fondový účet 350140534-012	15 030,48
221.08	Fondový účet 1968300253	273,70
221.09	Tatra banka 2665040022	345,49
221.10	VUB 2044883553	571,43
221.11	Fondový účet 1003001405340-012	1 667,20
<i>Syntetický účet 221 spolu:</i>		<i>601 004,14</i>
311	Odberatelia	5 040,45
314.01	Záloha EQUAL - ZPMP Prešov	- 6 738,40
314.02	Záloha EQUAL - ZPMP Košice	- 47 319,00
314.03	Záloha ZPMP Pezinok	18 800,00
<i>Syntetický účet 314 spolu:</i>		<i>- 35 257,40</i>
Aktíva spolu:		1 315 051,62

Pasíva ku 31. 12. 2007

Účet	Popis	Suma
082	Oprávky k strojom, prístrojom, zariadeniam	325 485,80
321	Dodávatelia	740,00

336.01	Sociálne poistenie	- 300,00
<i>Syntetický účet 336 spolu:</i>		- 300,00
341	Daň z príjmov	- 628,87
347.02	Dotácia Výtvarný salón	14,00
347.03	Projekt EQUAL	- 2 202 045,30
347.12	Grant Hodina deťom	38 579,30
347.16	MK - Zvýšením informovanosti...	7,33
347.17	MPSVR - Lepšie raz zažiť...	69,00
347.18	Čerpanie 2%	109 466,00
347.99	Vlastné zdroje - príjmy	211 862,00
<i>Syntetický účet 347 spolu:</i>		- 1 842 047,67
379.02	Pôžička Pontis	129 170,00
<i>Syntetický účet 379 spolu:</i>		129 170,00
383	Výdavky budúcich období	2 428,50
384	Výnosy budúcich období	949 951,77
911	Fondy organizácie	1 193 594,43
932	Nerozdelený zisk, strata minulých rokov	570 970,63
3956	Sociálny fond	8 292,60
<i>HV</i>		- 22 605,57
Pasíva spolu:		1 315 051,62

Správa revíznej komisie ZPMP v SR za rok 2007

Revízna komisia je orgánom ZPMP v SR, v súčasnom zložení bola zvolená na Valnom zhromaždení ZPMP v SR v Bratislave 22.-23. apríla 2005.

Predseda: Ing. Daniela Kočišová

Členovia:

Viktória Nawalanyová, Milena Wagnerová

Povinnosti revíznej komisie vymedzujú Stanovy ZPMP v SR. Revízna komisia ZPMP v SR pôsobí ako nezávislý kontrolný orgán, sleduje a kontroluje dodržiavanie stanov, činnosť a hospodárenie ZPMP v SR.

1. Dodržiavanie stanov ZPMP v SR

Stanovy ZPMP v SR nadobudli platnosť schválením Valným zhromaždením ZPMP v SR v Trenčíne 25. mája 2001. Činnosť ZPMP v SR bola v súlade s platnými stanovami.

2. Činnosť ZPMP v SR

Hlavným poslaním ZPMP v SR je podpora činností a opatrení zameraných na pomoc deťom, mládeži a dospelým ľuďom s mentálnym postihnutím a ich rodinám bez ohľadu na to, či postihnutí, ich

rodičia alebo opatrovníci sú členmi združenia.

Činnosť ZPMP v SR sa zameriava na oblasti:

- *prevencia a sociálne poradenstvo a podpora pre rodičov a občanov s mentálnym postihnutím,*
- *presadzovanie práv a záujmov ľudí s mentálnym postihnutím voči štátnej politike a legislatíve – predkladanie legislatívnych návrhov a pripomienok, boj proti diskriminácii,*
- *organizovanie rekondično - rehabilitačných pobytov,*
- *publikačná činnosť,*
- *sociálne služby a ich inovácia,*
- *spolupráca s verejnou správou, s organizáciami tretieho sektora a so súkromným sektorom, s medzinárodnými a nadnárodnými organizáciami,*
- *ovplyvňovanie postojov verejnosti k ľuďom s mentálnym postihnutím.*

Sociálne poradenstvo sa zameriava na oblasť včasnej starostlivosti, rehabilitácie, predškolskej a školskej starostlivosti, denných stacionárov, ambulantných a poradenských služieb, zabezpečovanie pracovných príležitostí, chránených pracovísk, podporovaného zamestnávania a samostatného, podporovaného a chráneného bývania, pomoci rodine,

mobilnej starostlivosti, voľného času a klubovej činnosti. Poradenstvo sa poskytuje individuálne a skupinovo. V prípade potreby sa konzultuje s ďalšími odborníkmi a organizáciami.

V priebehu legislatívneho procesu boli iniciatívne predkladané návrhy a pripomienky k novele Zákonom o službách zamestnanosti, o sociálnych službách, o kompenzáciách. Prezident podpísal Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím, prijatým OSN v decembri 2006. Obhajoba práv a záujmov ľudí s mentálnym postihnutím je úloha trvalého charakteru.

Za účelom skvalitnenia práce zamestnancov, dobrovoľníkov i členov miestnych združení sú organizované kurzy, školenia, semináre a vzdelávacie aktivity. ZPMP v SR usporadúva a zabezpečuje prednášky, semináre, konferencie a sympóziá, kongresy a výstavy prác svojich členov.

V roku 2007 bola organizovaná celoslovenská konferencia s medzinárodnou účasťou „Práca ako kľúčový faktor k inklúzii II.“, 12. ročník celoslovenskej súťažnej prehliadky výtvarných prác ľudí s mentálnym postihnutím „Výtvarný salón ZPMP 2007“. Hlavnou témou 2. ročníka „Dňa krivých zrkadiel“ bolo búranie predsudkov voči ľuďom s mentálnym postihnutím, ktorí ukázali, že vedia a chcú pracovať, vzdelávať sa a plnohodnotne žiť.

Veľmi úspešne prebieha i práca so sebaobhajcami ako forma sociálnej integrácie občanov s mentálnym postihnutím. Na vytvorenie lepších podmienok pre svoju činnosť založili vlastné občianske združenie. Chránené bývanie je zabezpečené pre 3 klientov s primeraným dohľadom klientov.

V rámci publikačnej činnosti ZPMP v SR vydáva časopis Informácie, odborné publikácie, stará sa o podporu vydávania beletrie venovanej problému ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín. Vydávaním odborných brožúrok a manuálov, ktoré sú určené širokému okruhu čitateľov, je pozitívne ovplyvňovaný postoj verejnosti k ľuďom s mentálnym postihnutím.

Za revíziu komisiu: Ing. Daniela Kočíšová a Viktória Nawalanyová

V roku 2007 bolo uskutočnených niekoľko projektov, ktorých finančné prostriedky prispievajú ku stále sa zvyšujúcej kvalite a podpore činnosti zameranej na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím a ich rodinám - projekty z prostriedkov MPSVaR SR, MK SR, NDS Fond hodina deťom, Nadácia Intenda, Lebenshilfe Marburg Nemecko.

ZPMP v SR je od roku 1994 riadnym členom medzinárodnej organizácie Inclusion International, od mája 2003 členom neziskovej organizácie Inclusion Europe.

Členovia revíznej komisie sú prizývaní na zasadnutia orgánov ZPMP v SR, najmä predsedníctva. Predsedníctvo ZPMP v SR bolo zvolené na Valnom zhromaždení ZPMP v SR 22.-23. apríla 2005, predsedom je Mgr. Ladislav Krajčovič. Predsedníctvo sa stretáva na svojich pravidelných zasadnutiach, z ktorých vyplývajú úlohy a uznesenia. Tieto sa plnia v stanovených termínoch, čo kontroluje vždy aj nasledujúce zasadnutie Predsedníctva ZPMP v SR. O úlohách trvalého charakteru sa priebežne na zasadnutiach referuje. Účasť členov predsedníctva na zasadnutiach je primeraná. Priamu činnosť ZPMP v SR zabezpečuje Republiková centrála ZPMP v SR, ktorej riaditeľkou je Mgr. Iveta Mišová.

3. Hospodárenie ZPMP v SR

Revízia hospodárenia ZPMP v SR za rok 2007 bola vykonaná 8.3.2007. Účtovníctvo RC ZPMP robila v roku 2007 kvalifikovaná účtovníčka.

Pri kontrole revíznou komisiou neboli zistené nedostatky.

Činnosť a hospodárenie ZPMP v SR je v súlade so stanovami ZPMP v SR. Organizačný a rokovací poriadok Predsedníctva ZPMP v SR a organizačný poriadok RC ZPMP v SR je dodržiavaný.

Výročná správa ZPMP v SR za rok 2007

Vydavateľ: Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR
Švabinského 7, 851 01 Bratislava
Tel., fax: 02/ 6381 4987, 6381 4968
e-mail: zmpvsvr@zmpvsvr.sk
web: www.zmpvsvr.sk

IČO vydavateľa: 00683191

Zostavila: Iveta Mišová

Foto: archív ZPMP v SR a internet

Grafická úprava: Zuzana Kolláriková

Tlač: Jamex, s.r.o.

Bratislava 2008

Publikácia neprešla jazykovou korektúrou.

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR
Švabinského 7, 851 01 Bratislava
Tel., fax: 02/ 6381 4987, 6381 4968, e-mail: zpmpvsr@zpmpvsr.sk